

Conseil communale du 22.09.2025

Mondelinge vraag van Jean-Sébastien Lemaire - Een ontradend beleid voor pick-upvoertuigen

Sinds enkele weken merk ik steeds meer pick-upvoertuigen op in onze straten. Dit baart mij grote zorgen, aangezien het nut van dit type voertuig in een stedelijke gemeente als de onze zeer twijfelachtig is, zeker gezien de beschikbare alternatieven.

Bovendien brengen pick-ups grote problemen met zich mee:

- Milieu: een pick-up verbruikt gemiddeld 10 tot 12 liter per 100 km, bijna het dubbele van een stadswagen. Dit komt overeen met 250 tot 300 g CO₂/km, terwijl het Europese streefdoel op 95 g/km ligt. In een tijd waarin we inspanningen moeten leveren om onze uitstoot van broeikasgassen te verminderen, roept dit vragen op.
- Verkeersveiligheid: Studies tonen aan dat een aanrijding met dit type voertuig twee keer zo gevaarlijk is voor een voetganger of fietser dan met een lichte wagen. In een dichtbevolkte gemeente zoals Etterbeek is dit risico nog groter.
- Gezondheid: Het overmatige verbruik leidt tot meer vervuilende uitstoot en een verslechtering van de luchtkwaliteit, met directe gevolgen voor ademhalings- en hart- en vaatziekten.

Op basis van deze vaststellingen heb ik enkele vragen die ik u graag wil voorleggen:

1. Zou het mogelijk zijn om de prijs van de bewonerskaart voor eigenaars van een pick-up te verhogen tot het tarief van een tweede voertuig binnen het gezin (126 euro), of zelfs meer?
2. Heeft het college bredere maatregelen voorzien om de inwoners van Etterbeek te ontmoedigen om dit type voertuig aan te kopen?

Ik dank u.

Conseil communale du 22.09.2025

Antwoord :

Meneer de Burgemeester

Ik dank u. Ja, ik denk dat uw bezorgdheid gerechtvaardigd is. Misschien niet noodzakelijk voor pick-ups, want er zijn nog andere monsters dan pick-ups. Ik bedoel daarmee dat er bijvoorbeeld Dodge-voertuigen zijn met dubbele, verbrede achterwielen, die niet eens op normale parkeerplaatsen kunnen worden geparkeerd en die op de openbare weg of op trottoirs worden geparkeerd, met behoorlijk monsterlijke motoren. Het gaat met name om pick-ups, maar ook om bestelwagens met afwijkende afmetingen en om die 4x4's die ik monsterlijk vind. Naar mijn mening moet de problematiek dus worden verbreed.

We gaan dit aan de gemeenteraad voorleggen en de dienst Parkeren en Heffingen vragen om inspiratie te putten uit wat er elders gebeurt, omdat we het niet wenselijk vinden dat dit soort voertuigen op onze straten rijden of parkeren.

In ieder geval zijn we ervoor, mits er een goede motivering is en er een definitie van het type voertuig komt. We moeten natuurlijk wel consistent zijn bij het verbreden en definiëren van het vermogen, het volume, het gewicht en de wielbasis. We komen hierop terug om ervoor te zorgen dat we over een aanvullend arsenaal beschikken.

Meneer Lemaire

Hartelijk dank, dat is geweldig.

Meneer de Burgemeester

Hartelijk dank en bedankt voor het idee.

Meneer Vanden Boer

Ik wilde ook het woord nemen om te zeggen dat we dit voorstel uiteraard steunen. Ik zou het college willen voorstellen om de reglementen in Schaarbeek te bekijken, want daar hebben ze een reglement opgesteld dat rekening houdt met de lengte van het voertuig. Alle voertuigen die te groot zijn voor een officiële parkeerplaats (meer dan 5 meter) moeten dus een tweede bewonerskaart betalen.

Maar het gaat niet alleen om de lengte, ook om de breedte

Meneer Vanden Boer

We kunnen beide doen.

Meneer de Burgemeester

Bedankt voor uw interventie en voor uw steun.

U ziet dat u enthousiasme opwekt bij de leden van de Raad en het College.

Conseil communale du 22.09.2025

Mondelinge vraag van Mevrouw Ruiz Fabra betreffende het project van de Voormalige Koninklijke IJskelders (Waversesteenweg 1017, 1160 Oudergem)

De gemeente Etterbeek werd als grensgemeente geraadpleegd over de renovatie en de herbestemming van de Voormalige Koninklijke IJskelders.

Het gaat om een gemengd vastgoedcomplex met onder andere:

- detailhandel en supermarkten,
- voorzieningen van collectief belang of van openbare diensten,
- 128 appartementen,
- een collectieve woonvoorziening met 226 eenheden voor studenten
- en een ondergrondse parking met 189 plaatsen.

Ik zou de volgende vragen willen stellen:

1. Welke officieel standpunt zal de gemeente Etterbeek innemen in het kader van deze raadpleging?
2. Welke analyses of bezorgdheden – in het bijzonder over verkeer, parkeren, mobiliteit, collectieve voorzieningen en de leefomgeving van de buurtbewoners – zullen worden overgemaakt aan de gemeente-projectontwikkelaar en aan de gewestelijke overheden?
3. Hoe zal de gemeente haar inwoners te informeren over dit grootschalige project en eventueel hun opmerkingen en bezorgdheden verzamelen?

Conseil communale du 22.09.2025

Antwoord:

De burgemeester:

U moet weten dat ik mij persoonlijk meerdere keren tegen dit project heb verzet. Het project van Bouygues voorzag 17 verdiepingen en dat heeft mij bijzonder geschokt, aangezien het gaat om een kleine “tutte”, om het in Brussels te zeggen, van Oudergem in Etterbeek.

Dat is echt zo, het is een meet- of grensfout. En omdat het niet op grondgebied Oudergem ligt, kan men natuurlijk zomaar alles doen: 17 of 20 verdiepingen zetten, mensen opeenstapelen, winst maken, personenbelasting innen, kadastraal inkomen genereren... Wel, nee.

Ik heb mij daartegen verzet om verschillende redenen. De eerste reden is dat u weet dat er belangrijke speciale diensten gevestigd zijn in de federale kazernes er recht tegenover. En ik heb persoonlijk contact opgenomen met de minister van Binnenlandse Zaken om aan te geven dat het mij uiterst gevaarlijk leek toe te laten dat scherpschutters buiten bereik zouden kunnen worden geplaatst en dingen doen die men noch kan bedenken, noch doen, noch laten gebeuren. Daarnaast was er een stedenbouwkundige regel die u kent: de hoogte onder de daklijst en de goede inrichting van de plaatsen.

Op de Louis Schmidlaan zijn gebouwen gemiddeld 7 tot 8 verdiepingen hoog. Als u dan ineens toestaat dat dit verdubbeld wordt en meer dan verdubbeld op die horizonlijn, dan laat u andere projectontwikkelaars zeggen: ik sloop een gebouw en ik bouw ook 17 verdiepingen, u hebt het daar toegestaan, dus zult u het hier ook toestaan.

En dus is het ook om die reden dat het geweigerd werd.

Naast het bijzondere, historische karakter van deze site met de IJskelders, heb ik mij persoonlijk ook verzet – maar zonder veel succes – tegen het Gewest, omdat “Chou de Bruxelles” deze site als parking heeft gebruikt, wat mij afschuwelijk lijkt: vrachtwagenparking, autoparking, bestelwagenparking, inclusief dieselmotoren boven de IJskelders.

Het Gewest vond dat goed, dus liet men dat toe. Het lag niet op Etterbeeks grondgebied, anders had ik een besluit genomen.

... Het klopt dat ik ben begonnen over een initiatief, misschien kunt u daarna reageren, meneer Van Bockstal, dat zou kunnen aansluiten bij wat er al werd geantwoord. Het blijft heel logisch en sorry dat ik, door mijn overdreven enthousiasme, u meer duidelijkheid heb willen geven over de historiek van het dossier, die u misschien niet zo goed kent.

De heer Van Bockstal:

Ik weet niet goed waar te beginnen met deze juiste historiek van dit dossier, een dossier dat helaas al bijna 15 jaar aansleept.

En het is ergens ook zo dat, wanneer men vanuit Etterbeek naar Oudergem gaat, men een kleine kanker ziet, met de auto's waarvan men de naam niet kan noemen, maar die dus hinder veroorzaken.

Conseil communale du 22.09.2025

Dank u voor uw vraag over dit actuele dossier. Ik moet mij toch verontschuldigen, want het is een lopend dossier, als ik mij niet vergis in de data, waarvan het openbaar onderzoek loopt tot 26.09. Het is dus een beetje ingewikkeld om u te antwoorden, behalve over de historiek. Het college heeft zich nog helemaal niet uitgesproken, dus wees daar voorzichtig mee. Ik verontschuldig mij tegenover de collega's, want ik ga hier dingen zeggen aan deze raad waarover we nog niet in college hebben gedebatteerd.

De afsluiting gebeurt dus op 26.09, en ik denk dat begin oktober de analyse zal worden voorgesteld die volgt op de opmerkingen van de buurtbewoners, die we toch respecteren, om te luisteren naar wat zij te zeggen hebben. We hadden hier onlangs nog een vergadering met het comité, op initiatief van de burgemeester, en we hebben hen geïnformeerd.

Het is vooral de gemeente Etterbeek die actief is op het vlak van informatie, verspreiding en communicatie met de buurtbewoners.

De eerste opmerkingen over dit gigantische dossier met zijn 17 verdiepingen zijn verzameld. Het dossier is al drie keer teruggekomen in overleg, met onderzoek, met herziening, met communicatie, met informatiesessies met de buurtbewoners.

Men heeft de indruk dat het dossier zoals het vandaag is ingediend, beantwoordt aan alle opmerkingen die eerder zijn geformuleerd en die natuurlijk beschikbaar waren in de vorige dossiers. Dat zijn vrij positieve elementen om te interpreteren en om op communicatieniveau voor te leggen.

Ik bevestig dat het gemengde karakter aan een kant gerespecteerd wordt, omdat het eerste gebouw een enorme oppervlakte had. Helaas is dat afgebrand, op Le Mess op de Waversesteenweg. Op de reeds beschikbare beelden is er een grotere opening gecreëerd dan aanvankelijk gevraagd.

We kunnen de nieuwe promotoren ook al bedanken: het terrein is verkocht, en in de beoordeling van het technische dossier hebben zij de richtlijnen en de noodzakelijke administratieve stappen goed gevolgd om het dossier in te dienen.

Dat is wat we momenteel kunnen zeggen over dit dossier, dat ons nauw aan het hart ligt.

Mevrouw Ruiz Fabra:

Bedankt voor de antwoorden, ik ken eigenlijk de geschiedenis van het dossier, maar ik wilde meer informatie hebben. Zoals u zei, is het misschien nog erg vroeg, omdat het openbaar onderzoek loopt tot 26 september.

Ik heb gehoord dat u in contact bent met het wijkcomité van de Vriendschapswijk, dat een vrij sterke mening heeft, die ik deel. Niet alleen over de geschiedenis en de projecten die in het verleden zijn voorgesteld, maar ook over het dossier dat momenteel wordt ingediend.

Het gaat hier om 128 appartementen, 226 studentenkamers, 189 parkeerplaatsen. Dat betekent dat voor een deel van de Etterbekenaren, die aan die kant van de gemeente wonen, er een grote bevolkingsdichtheid blijkt, maar ook meer verkeer, meer lawaai enzovoort, en een gebrek aan groene ruimte...

Conseil communale du 22.09.2025

Technisch gezien bevat het dossier, zoals het nu ter inzage ligt, heel wat elementen die niet volgens de regels zijn, ook niet wat betreft de esthetische samenhang met de omliggende gebouwen.

Ik nodig het college uit om niet alleen naar het comité van de Vriendschapswijk te luisteren, maar ook om een impactstudie te maken voor alle burens rondom, die hierdoor getroffen zullen worden, evenals voor de handelaars, aangezien er een grote winkel zou moeten komen die de handelaars van de Waversesteenweg en de Jacht, die het economisch al moeilijk hebben, nog meer zou treffen.

De burgemeester:

Wij zijn wel betrokken, maar via de kleine deur, als aangrenzende gemeente hebben wij niet zoveel gewicht in het advies als de gemeente Oudergem.

Ik heb opnieuw aan de heer Van Bockstal gevraagd om aanwezig te zijn, zoals we dat in het verleden hebben gedaan tijdens de overlegcommissie, en dat ook de directrice van de dienst Stedenbouw aanwezig zou zijn. Wij steunen, zoals we dat altijd hebben gedaan, het standpunt van de Vriendschapswijk.

We zijn er toch in geslaagd om het project aanzienlijk te verbeteren, door de meest verschrikkelijke onderdelen uit de vorige versie te schrappen. Het komt nog niet overeen met wat we hopen, maar we zullen in dezelfde richting blijven duwen. Heeft het college opnieuw een standpunt ingenomen? Misschien was ik er toen niet bij, want ik herinner het mij niet.

Maar we zullen dit standpunt verdedigen, en zowel de schepen als de directrice zullen aanwezig zijn om dat te doen.

Conseil communale du 22.09.2025

Mondeling vraag van Mevrouw Athénaïs Cazalis de Fondouce betreffende het Koning Overwinningsplein

Ik heb kennis genomen van de beslissing van het college om het speeltuig van de Stationstraat niet te verplaatsen naar het Koning Overwinningsplein, waarover vorige maand een bericht aan de bevolking werd verspreid. Ik betreur deze beslissing.

In dezelfde brief werd aangekondigd dat er meer gemeenschapswachten aanwezig zouden zijn op het Koning Overwinnaarplein na schooltijd om eraan te herinneren dat balspelen op dit plein verboden zijn.

Zullen de gemeenschapswachten op het Koning Overwinningsplein evenveel aandacht besteden aan de hondenbezitters als aan de kinderen, om het probleem van hondenpoep aan te pakken in deze gedeelde ruimte, waar kinderen voortdurend moeten laveren tussen de uitwerpselen?

Ik wil erop wijzen dat het Koning Overwinningsplein vlak bij twee scholen en twee crèches ligt, waarvan de gebruikers niet noodzakelijk buurtbewoners zijn. Het plein is druk bezocht aan het einde van de dag en is uitgegroeid tot een ontmoetings- en ontspanningsplek in de openlucht voor kinderen na schooltijd, of men dat nu wil of niet.

Zijn de ouders en andere gebruikers van de scholen en crèches rond het plein ook geraadpleegd over het project om de speeltuin te verplaatsen?

Ik moet dus vaststellen dat, ondanks de vraag om het aanbod voor jonge kinderen in de wijk te versterken, het resultaat van de beslissingen van het college neerkomt op de aangekondigde verdwijning van een speeltuin en een berisping van de kinderen die na schooltijd op het Koning Overwinningsplein aanwezig zijn.

Vandaar mijn vraag: welke plaats geven we aan kinderen in onze gemeente als ze worden beschouwd als een niet-prioritaire categorie, of erger nog, als overlast?

Welk signaal geven we aan ouders van jonge kinderen over het vermogen van Etterbeek om tegemoet te komen aan hun meest eenvoudige behoeften, namelijk een plaats om buiten te spelen?

Als gevolg van het beroep van bezorgde buurtbewoners bij de Raad van State, liggen de werken aan het RHOK enkele maanden stil. Dat zal ons de illegaal gekapte bomen niet teruggeven, maar het biedt ons wel de tijd om na te denken over de infrastructuur in de wijk, in het bijzonder voor de allerkleinsten.

Welke mogelijkheden onderzoekt de gemeente om de kleine speeltuin van de Stationstraat onder de best mogelijke omstandigheden te vervangen?

Conseil communale du 22.09.2025

Antwoord:

De burgemeester:

Allereerst heeft u niemand op de banken van het college horen zeggen dat kinderen een last zijn. Ik herinner u er toch aan dat wij "Number 1" zijn op het vlak van kinderopvang, dat wij op ons eigen initiatief en het mijne de grootste crèche van de Franse Gemeenschap hebben gebouwd, dat wij nog andere aanvullende crèches hebben gebouwd, dat wij de crèche hierachter hebben gefinancierd die binnenkort zal openen (de crèche Sainte Geneviève), met de gemeentebon, dat wij nog een andere crèche hebben gebouwd op de Oudergemlaan en dat wij voortdurend infrastructures voor kinderen blijven ontwikkelen.

Weet we al waar deze speelruimte naartoe verhuist? Op dit moment worden verschillende pistes onderzocht. Ten eerste denk ik niet dat men de crèches of de naburige scholen heeft geraadpleegd. Ik denk dat men een huis-aan-huisbericht heeft verspreid waarbij prioriteit werd gegeven aan degenen die rond het plein wonen en dus heeft men gehoord wat u zei, maar ik ben er vrij zeker van dat men de gebruikers van de naburige infrastructures niet heeft betrokken.

De pistes die onderzocht worden zijn: een installatie ter vervanging van de zandbak op het Van Meyelplein, dat er niet zo heel ver van ligt. Op de site van het ING-park zijn we aan het onderhandelen over een overeenkomst met de ambassade van de Verenigde Staten, dat is eveneens een mogelijkheid. En het Rinsdelleplein, dat onlangs zeer mooi is gerenoveerd, zoals u weet.

Volgens de diensten is er geen haast, omdat het speeltoestel nog steeds gebruikt wordt in de Stationstraat en de dienst van mening was dat het Koning Overwinnaarplein de beste plaats was. Daar is een stroom van proest op gekomen van alle gebruikers van het plein, zowel van de wijk als van de bewoners. Welnu, we proberen voor de inspraak altijd het advies van de mensen te respecteren en dat is wat het college heeft gedaan, anders heeft het geen zin om de mening van de burgers te vragen.

Het college had bij de aanleg van de speeltuin en het opstellen van de overeenkomst voorzien in zowel de afbraak als de heropbouw in geval van opzegging door het GO Onderwijs, ten laste van het GO Onderwijs.

Het GO Onderwijs heeft in een brief van 25 juni bevestigd dat het de intentie heeft de voorwaarden van de overeenkomst na te leven door op eigen kosten het speeltoestel te demonteren en opnieuw op te bouwen op de plaats die het college zal kiezen. Het was dus wel een zware strijd, maar die strijd hebben we gewonnen.

In die brief herinnert het GO Onderwijs eraan dat het wil blijven samenwerken met de gemeente om een speelvoorziening voor jonge kinderen te ontwikkelen op zijn site in de Tombeurstraat, met toegankelijkheid volgens de openingsuren.

Ik hoor wat u zegt over een speelruimte voor kinderen tot 36 maanden. Het probleem is dat er vaak een enorme kloof bestaat tussen wat toegestaan is en wat er in de praktijk gebeurt. Ik herinner me dat we zo'n twintig jaar geleden op het Leopoldstadplein – dat voorbeeld heb ik al eens aangehaald – drie speelruimtes hebben aangelegd: één voor heel jonge kinderen, één voor jonge kinderen en een derde voor adolescenten, met daarnaast een rustruimte voor ouderen. Dat werd meteen een ramp. Omdat niets werd gerespecteerd, alles door elkaar liep en het plein overbezet raakte.

Conseil communale du 22.09.2025

En precies daar, gezien de algemene ontevredenheid van de bewoners in de buurt, zijn twee extreemrechtse verkozenen verkozen, specifiek in die wijk. Nadien zijn ze niet herkozen, wat zeer goed is. Maar er was een rechtstreeks oorzakelijk verband tussen die structuur en hun verkiezing.

Ik zeg dit gewoon omdat dit complexe zaken zijn om te beheren, en dat het niet omdat men een ruimte creëert die voor de allerkleinsten is bedoeld, noodzakelijkerwijs de allerkleinsten zijn die er baat bij hebben. Oudere kinderen kunnen de plek innemen en dat is niet eenvoudig te beheren of te vermijden.

Op het Rinsdelleplein, bij de ranch en de Ponthiergaarde bij de Delhaize-tuin, werden de speelruimtes voorzien na goedkeuring van de bevolking in het kader van participatie.

Niet altijd zonder moeilijkheden. Ik herinner me de directe buurvrouwen van de ranch die zich sterk verzetten tegen de speelruimte die wij daar hebben geïnstalleerd, maar wij hebben doorgezet omdat het algemeen belang dat vereiste.

En tijdens de laatste drie legislaturen is het aanbod van speelruimtes in de openbare ruimte verviervoudigd, andere infrastructuren zijn gerenoveerd, vervangen of uitgebreid, en alle gemeentelijke scholen hebben eveneens speelmodules gekregen, een investering van meer dan 800.000 euro met gemeentelijke fondsen.

Ik heb het advies gevraagd van de preventiediensten, die ons ook aangeven dat zij uiteraard een rol hebben die erin bestaat aandachtig te blijven voor de behoeften van alle burgers in het dagelijks leven, maar dat het dus, zoals ik u al zei, niet eenvoudig is om de tegenstrijdige verwachtingen van ouderen, jonge kinderen, kinderen en adolescenten te beheren.

U weet bovendien dat we bezig zijn met de heropbouw, met de medewerking van de sociale woningen, van plaatsen voor adolescenten in de wijk waar de heer Madrane woont, en dat het belangrijk is dat dit lukt, ook in de omgeving van het Fontenaypark waar eveneens een structuur zal worden gecreëerd.

De dienst geeft aan dat men uiteraard moet proberen iedereen tevreden te stellen, met respect voor de geldende regels, ongevallen moet vermijden en ook de rust van de buurtbewoners moet respecteren tijdens periodes van mooi weer en grote drukte. Het gaat erom storend gedrag te vermijden, ongevallen te voorkomen die kunnen ontstaan doordat in een speelruimte voor kleine kinderen grotere kinderen op de schommel gaan zitten en zo zelfs zeer ernstige gevolgen kunnen veroorzaken voor een kleintje dat op dat moment net voor de schommel passeert. Dat is uiteraard een verantwoordelijkheid van de dienst en van de gemeente.

Er zijn dagelijks patrouilles op het Koning Overwinnaarplein. Het is een plek die emblematisch blijft, met aandacht van de autoriteiten voor het kind, de levenskwaliteit in de parken en het respect voor de gezelligheid.

Ik begrijp wat u zegt over de hondenpoep, men mag nooit vergeten dat het niet enkel de honden zijn die hun uitwerpselen achterlaten, maar vooral de baasjes die hen vrij laten rondlopen in een ruimte die daar niet voor bedoeld is. En uiteraard is dat vrij complex om te beheren, maar systematisch, wanneer men een hondenbaasje verbaliseert dat zijn hond heeft laten rondlopen, zijn er beroepen, roept men schande en zegt men dat het schandalig is enzovoort, maar het bestaat.

Conseil communale du 22.09.2025

Samenwerking tussen de preventiediensten, de politiediensten en overlastgedrag. In veel wijken komen jonge mensen wonen en daar zijn wij blij mee. Dat betekent ook dat we het aanbod moeten kunnen aanpassen.

Dus voilà, het antwoord dat wij u geven is genuanceerd, want helaas is het niet zwart of wit, niet eenvoudig of ingewikkeld. Het is altijd ingewikkeld, maar ik denk, ik hoop dat we u hebben kunnen overtuigen dat de inspanningen van de gemeente voor jonge kinderen reëel zijn, maar dat we altijd die moeilijke cohabitatie moeten doen slagen, onder meer tussen ouderen die zich op de banken van het Koning Overwinnaarplein nestelen als het mooi weer is, want zij hebben ook recht op wat rust, en het mengen van verschillende ruimtes met verschillende functies, zoals we hebben geprobeerd te doen op het Leopoldstadplein. Dat heeft aangetoond dat het niet eenvoudig is. Maar we zullen uw opmerking over de infrastructuur voor kinderen in de buurt meenemen.

En u hebt gezien dat er toch pistes worden onderzocht om de betrokkenen tevreden te stellen.

Ik denk dat ik alles heb gedaan om u meer duidelijkheid te geven.

Mevrouw Cazalis de Fondouce:

Als u het mij toestaat, zal ik twee punten aanhalen die u hebt vermeld. Het eerste is dat u op de site van de ranch zei dat er veel verzet van de buurtbewoners was en dat niettemin het algemeen belang...

De burgemeester:

Nee, er was veel verzet van enkele buurtbewoners die rechtstreeks naast de speelruimte woonden, in het deel dat omhooggaat, richting de appartementsgebouwen. Enkele mensen die daar in de gebouwen woonden, hebben zich zeer fel verzet, dat ging om zes personen.

Mevrouw Cazalis de Fondouce:

Het is waar dat men de situatie kan vergelijken met die van het Koning Overwinnaarplein, waar er sprake is van het algemeen belang. Er is het belang van de bewoners die zijn geraadpleegd, en ik merk dus op dat de gebruikers, dus de rechtstreeks betrokkenen, degenen die hadden kunnen zeggen “het is super leuk om een speelplein te hebben, dat is precies wat we willen”, in feite niet zijn bevroegd. Er ontbreekt dus een stem in de raadpleging, en participatie betekent iedereen horen, niet alleen de omwonenden. Daarom plaats ik een grote asterisk bij het raadplegingsproces.

Tweede punt, over de pistes die u hebt genoemd: u spreekt over de zandbak op het Van Meyelplein, maar daar is al een speelmodule. Het ING-park ligt vlak naast het speelplein van de Pater de Dekenstraat, dus daar is ook al een speelplein. Op het Rinsdelleplein is er ook al een speelplein.

Als u de kaart van Etterbeek bekijkt en alle speelpleinen aanduidt – wij hebben die oefening gedaan, ze staat op de website van de fractie Ecolo Groen – dan ziet u dat er een leegte is tussen Thieffry, de wijk Onze-Lieve-Vrouw-van-het-Heilig-Hart en tot aan het stadion. Daar is niets, geen speelplein, terwijl het een zeer residentiële wijk is met veel gezinnen, veel appartementen, gezinnen zonder toegang tot buitenruimte, die naar de scholen in de wijk gaan maar geen speelplein hebben. Zij zijn verplicht om naar de voet van de gebouwen van Log'Iris of Pater de Deken te gaan of naar het Rinsdelleplein. Dat is niet hun onmiddellijke

Conseil communale du 22.09.2025

buurt, en wanneer men een kind van 18 maanden heeft dat men moet laten lopen, dan is 5 minuten voor volwassenen, een kwartier voor kinderen of 20 minuten voor kinderen een echt verschil.

Daarom moedig ik u sterk aan om hierover na te denken, en ik ben beschikbaar om deze reflectie samen met u te voeren, want ik ken alle straten van Etterbeek en de infrastructures voor kinderen. Tijdens COVID met drie kinderen in volle leeftijd heb ik werkelijk alle speelpleinen leren kennen, met hun voordelen en hun nadelen.

Dus ik ben beschikbaar om mee te werken aan een oplossing voor deze situatie. Wij zullen het speelplein in de Stationstraat missen.

Mijn kinderen zijn nu groot, maar ik denk aan degenen die na ons komen, want wij waren vier à vijf jaar afhankelijk van dat speelplein in ons leven. Daarom vraag ik u echt om hier ernstig over na te denken, dit is geen banale kwestie.

Bedankt.

De burgemeester:

Ja, dat begrijp ik. Dus ik vraag aan de heer du Bus om de heer Vancompennolle uit te nodigen, die onze grote specialist is voor de veiligheid van speelruimtes en de ontwerpen. Hij heeft zelf meegewerkt aan het ontwerp van verschillende speelruimtes, indien nodig kunt u hem contacteren.

Nu is het goed om ruim te raadplegen. Het is moeilijk om te weten wat we moeten doen, want uiteraard, als men de mening vraagt van de scholen en de crèches in de omgeving, kan men zich voorstellen dat hun mening doorgaans gunstig zal zijn. Maar aan wie moet men dan prioriteit geven?

Vergeet niet dat er ongeveer 1000 mensen wonen rond het Koning Overwinnaarplein. Daar zitten ook gezinnen bij, er is een beetje van alle soorten bevolking.

Historisch gezien waren dat oudere mensen. Dat is nu veel minder het geval, omdat het vooral mensen waren die na de onafhankelijkheid van Congo waren gekomen en die intussen om begrijpelijke redenen van leeftijd zijn verdwenen. Geleidelijk zijn de appartementen opgekocht door veel jongere mensen en door gezinnen.

En dus kunnen we ook niet voorbijgaan aan een zeer overwegend negatief advies van de hele bevolking die onmiddellijk naast dit plein woont. Toen het enkele jaren geleden werd gerenoveerd, heeft dat 250.000 euro gekost, na overleg, na onderhandelingen, nadat de gemeente een ondergrondse parking wou aanleggen, die door de bewoners werd afgewezen. Die bewoners hebben achteraf erkend dat ze spijt hadden van die afwijzing.

Maar intussen was het budget weg en omdat we 250.000 euro hadden geïnvesteerd in alternatieve beplanting die het plein ook zijn schoonheid geeft, moeten we nu al die aspecten en ook de publieke middelen een beetje verzoenen.

Maar goed, we blijven nadenken.

Bedankt voor uw tussenkomst.

Conseil communale du 22.09.2025

Mondelinge vraag betreffende de mogelijke versterking van de veiligheid voor fietsers en voetgangers rond de werfzone aan het Forte dei Marniplein

Het dodelijke ongeval dat plaatsvond op woensdag 10 september op de hoek van de Waversesteeweg en de Maalbeeklaan heeft ons allen met een gevoel van verdriet en zinloosheid achtergelaten. Elk overlijden op de weg is er één te veel. Voor mij persoonlijk is dit overlijden bijzonder aangrijpend, omdat het om een vriend ging.

De volledige Ecolo-Groen-fractie van Etterbeek wenst haar medeleven te betuigen aan de familie, de naasten, de burens en omwonenden, met een speciale gedachte voor zijn twee kinderen, voor wie zo'n afscheid absurd en brutaal moet aanvoelen. Evenzeer wil de Ecolo-Groen-fractie stilstaan bij de vrachtwagenchauffeur die bij het ongeval betrokken was. We kunnen ons voorstellen dat hij zijn dag niet met deze intentie was begonnen. We begrijpen het verdriet en de twijfel waarmee hij vandaag worstelt en leven met hem mee.

Het doel van deze vraag is uiteraard niet om u elementen te laten vrijgeven uit een lopend onderzoek, noch om vooruit te lopen op de conclusies ervan.

Wij zijn echter met velen die deze verkeersas dagelijks gebruiken om naar het werk te fietsen. Het tragische incident heeft pijnlijk duidelijk gemaakt dat dit gedeelte van de weg bijzonder beangstigend is. De grote drukte op dit punt van de steenweg, veroorzaakt door het vele verkeer en de bussen, alsook door de toestroom van voertuigen uit de zijstraten, wordt nog versterkt door de aanwezigheid van werfvrachtwagens die manoeuvreren om hun losplaats te bereiken. De doorgang is bovendien nog smaller door de plaatsing van werfhekken langs de rijbaan. Er is echter geen specifieke markering die wijst op de aanwezigheid van regelmatig fietsverkeer. Dit zorgt voor verwarring en biedt weinig veiligheid aan kwetsbare weggebruikers, voor wie inhaalmanoeuvres en richtingsveranderingen van voertuigen vaak tot ongemakkelijke aanrakingen leiden.

Mijn vraag is dan ook de volgende: gelet op dit tragische ongeval en het breed gedeelde gevoel van onveiligheid dat ik hier verwoord, zou het niet wenselijk zijn om, onmiddellijk en voor de duur van de werken, een duidelijke markering op de rijbaan aan te brengen die de gebruikszones verduidelijkt?

Mijnheer de burgemeester, dames en heren schepenen, alvast bedankt voor de tijd die u en uw diensten nemen om ons te informeren.

Met vriendelijke groeten,

Conseil communale du 22.09.2025

Antwoord :

De heer Deleixhe:

Mijnheer de burgemeester, mijn heer de schepen van Openbare Werken, het dodelijke ongeval dat plaatsvond op woensdag 10 september op de hoek van de Waverssesteenweg en de Maalbeeklaan heeft ons allen met een gevoel van verdriet en zinloosheid achtergelaten. Elk overlijden op de weg is er één te veel.

Ik moet toegeven dat voor mij persoonlijk dit overlijden bijzonder aangrijpend, omdat het slachtoffer, Jamin, dat was zijn voornaam, een dichte vriend van mij was.

Omdat het mij belangrijk lijkt om soms de tijd te nemen om de omvang van de emotie te laten voelen die een zo brutaal verlies in onze wijken kan teweegbrengen, wilde ik enkele woorden over hem zeggen.

Als we ons vandaag een voorstelling zouden maken van het gezicht van Etterbeek, dan zou Jamin daar ongetwijfeld de trekken van hebben gehad.

Geboren uit Indiase ouders, in Zambia, was hij opgegroeid in Engeland in de kleinhandel van zijn familie.

Uit de ervaring van zijn jeugd, onder aan de ladder van de Britse samenleving, had hij de les getrokken dat men de codes moest bespelen als men zich ervan wilde bevrijden. En niemand beheerste beter dan hij dat zo typisch Britse afstand nemen, dat inhoudt dat de zekerste manier om te verstikken nog altijd is om erom te lachen.

Vanuit de eilanden droomde Jamin echter van Europa. Vanaf zijn studies in Oxford verdiepte hij zich in de talen en door gesprekken en reizen was hij even hilarisch geworden in het Engels als in het Frans, Italiaans of Duits.

Hij bruiste van het talent, dat hij gebruikt om Engels te leren aan Oekraïense kinderen, die op hun beurt droomden van een andere toekomst.

Kortom, Jamin was het beeld van een groot deel van onze gemeente: een burger die van ergens anders kwam om zich te mengen in de smeltkroes van onze verschillen, die van zijn nieuwsgierigheid naar anderen en zijn diepe geloof in het Europese project de motor van een briljante carrière had gemaakt.

De hele fractie Ecolo Groen deelt het verdriet van zijn familie, zijn naasten, zijn burens, met een bijzondere gedachte voor zijn twee kinderen. Evenzeer wil de Ecolo-Groen-fractie stilstaan bij de vrachtwagenchauffeur die bij het ongeval betrokken was. We kunnen ons voorstellen dat hij niet wist opgestaan met de gedachte dat zijn dag zo zou eindigen. We kunnen ons de ontredde voorstellen waarmee hij moet worstelen en wij delen zijn pijn.

Het doel van deze vraag is uiteraard niet om u elementen te laten vrijgeven uit een lopend onderzoek, noch om vooruit te lopen op de conclusies ervan. We moeten het gerecht de tijd geven.

Wij zijn echter met velen die deze verkeersas dagelijks gebruiken om naar het werk te fietsen. Het tragische incident heeft duidelijk gemaakt dat dit gedeelte van de weg bijzonder beangstigend is.

Conseil communale du 22.09.2025

De grote drukte op de steenweg, veroorzaakt door het vele verkeer en de bussen, alsook door de toestroom van voertuigen uit de zijstraten, wordt nog versterkt door de aanwezigheid van werfvrachtwagens die manoeuvreren om hun losplaats te bereiken.

De doorgang voelt bovendien nog smaller door de plaatsing van werfhekken langs de rijbaan. De specifieke markeringen die wijzen op de aanwezigheid van regelmatig fietsverkeer ontbreken echter op sommige plaatsen, met name aan de zuidkant van de Waversesteenweg, op het gedeelte langs het plein.

Dit zorgt voor verwarring en biedt weinig veiligheid aan kwetsbare weggebruikers, voor wie inhaalmanoeuvres en richtingsveranderingen van voertuigen vaak tot aanrakingen leiden die hen uit evenwicht kunnen brengen.

Mijn vraag is dan ook de volgende: zou het niet wenselijk zijn om voor de duur van de werken de gebruikszones beter af te bakenen?

Een verduidelijking van de zones en van de toegangsprocedures tot de werf voor de machines die daar aan het werk zijn?

Mijnheer de burgemeester, mijnheer de schepen, alvast bedankt voor de verduidelijkingen die u kunt geven.

De burgemeester:

Dit onderwerp is uiteraard vrij van elke polemiek. Ik moet u mijn persoonlijke en functionele medeleven betuigen.

Ik kan mij niet voorstellen dat een fractie, welke dan ook, eerder dan een andere een emotie zou opeisen die verschilt van die van andere leden van deze vergadering. Wij zijn allemaal, met onze achtergronden en onze engagementen, bijzonder getroffen door dit drama.

Persoonlijk ben ik er onmiddellijk van op de hoogte gebracht en helaas was het drama al gebeurd. Het enige wat ik kon doen was meteen de maatschappelijk werkers van het slachtofferhulpbureau ter beschikking stellen, want uiteraard wordt men plotseling ondergedompeld in de totale verschrikking van een man die door een vrachtwagen wordt overreden.

En we moesten de kinderen op de hoogte brengen, die zich op dat moment niet op het grondgebied van Etterbeek bevonden.

De eerste taak die ik op mij heb genomen, was de maatschappelijk werkers van het slachtofferhulpbureau vragen om de moeder te begeleiden naar de kinderen. Dat was uiteraard verschrikkelijk.

Het tweede punt is dat ik zeer snel door de familie werd gecontacteerd om een privéceremonie met de naasten te organiseren in het Happark. Er was niet voldaan aan de voorwaarden om het Happark te reserveren, omdat de termijnen niet waren gerespecteerd. Ik heb een spoedcollege bijeengeroepen zodat we op deze aanvraag konden ingaan. De schepen van Mobiliteit en ikzelf, belast met veiligheid, zijn in naam van het college en de raad naar die kleine ceremonie gegaan waar de naasten aanwezig waren.

Conseil communale du 22.09.2025

Wij hebben blijk gegeven van veel terughoudendheid, veel nederigheid en veel respect. Het waren voornamelijk familieleden en Europese ambtenaren, directe collega's van de persoon. Ik heb geen oordeel te vellen, ik vel er geen, maar ik denk dat onze timing niet goed zit door uw tussenkomst.

De uitvaartplechtigheid vond plaats op vrijdag. De privéceremonie vond plaats op zaterdag en vandaag is het maandag. Ik denk niet dat het een goede timing is, uit respect voor de familie en hun verdriet, om dit geval publiekelijk te bespreken.

Het is wel legitiem om erover te praten om te vermijden dat er opnieuw een ongeval zou plaatsvinden. Moest dat vandaag gebeuren? Ik denk van niet.

Het onderzoek loopt, de elementen worden verzameld. U zegt zelf dat we er niet over kunnen spreken aangezien het over een gerechtelijk onderzoek gaat. Dat verantwoordelijkheden moeten worden bepaald en dat bovendien de betrokken wegen gemeentewegen zijn.

Voor mijn deel zal ik niets toevoegen. Ik geef het woord aan de heer du Bus over de meer technische elementen die u hebt aangehaald.

De heer du Bus:

Dank u, mijnheer de burgemeester. De diensten waren bijzonder geschokt door de situatie. Zij werden snel ter plaatse geroepen en hebben zelfs de beelden van het ongeval bekeken, wat bijzonder pijnlijk is.

Ze hebben de situatie geanalyseerd en ik geef u deze analyse mee.

We houden rekening met het feit dat de werf op het Forte dei Marmiplein betrokken was, aangezien de vrachtwagen in kwestie de werf bevoorraadde.

En dus, dit is wat de diensten zeggen:

Het klopt dat een toename van zwaar verkeer in de zone te wijten is aan de aanwezigheid van de werf. Het is goed eraan te herinneren dat de huidige werfzone uitsluitend betrekking heeft op de Graystraat en het Forte Dei Marmiplein en dat de Maalbeeklaan niet binnen de werfzone valt.

De fietsers die de Maalbeeklaan vanuit Elsene nemen richting het Leopoldpark – wat inderdaad het geval is – blijven gebruikmaken van het reeds bestaande fietspad zonder dat de werf enige invloed heeft op het fietspad of op de rijstroken. Dit werd bevestigd door de politie die ter plaatse was.

Aangezien dit deel van de weg beschikt over een fietspad en dit fietspad niet wordt beïnvloed door de werf, is de enige wettelijk mogelijke inrichting het fietspad zelf. Ter herinnering: er bestaat geen specifieke markering die waarschuwt voor de aanwezigheid van een regelmatige stroom fietsers in de wegcode. Zij verwijzen naar de wegcode, maar men kan uiteraard ook nadenken over de wegcode.

Om echter een signalisatie op de weg te kunnen installeren, moet deze verplicht voorzien zijn door de wegcode en door de code van de wegbeheerder.

Conseil communale du 22.09.2025

Tijdens de verschillende vergaderingen ter plaatse na het ongeval, in aanwezigheid van de verkeerscel van de politiezone Montgomery, de diensten Openbare Werken, Mobiliteit en Verkeersveiligheid van de gemeente, de wegbeheerder, Brussel Mobiliteit en de vertegenwoordiger van hun cel verkeersveiligheid – men spreekt van wegbeheerder omdat de betrokken wegen gewestwegen zijn – werd vastgesteld dat de werf geen directe impact had op het verkeer aan de kant van de Maalbeek en dat de signalisatie conform was en dat er geen tekortkomingen waren vastgesteld.

Bovendien beschikt de werf over alle nodige vergunningen bij de coördinatiecommissie voor werven en zijn de signalisatie- en omleidingsplannen goedgekeurd door deze instantie, die als enige daartoe bevoegd is in het Brussels Gewest.

Aangezien er een gemarkeerd fietspad aanwezig is op de Maalbeeklaan, lijkt het ons moeilijk om een fietszone beter en te markeren dan door de markeringen die al bestaan en conform de wetgeving zijn.

Dit gezegd zijnde, ik begrijp goed wat u ook zegt.

Alle kruispunten beschikken eveneens over een gemarkeerde fietssas en over scheidingslijnen tussen de rijstroken. In tegenstelling tot wat wordt beweerd, bevinden de werfhekken die de werf omringen zich op het terrein van het plein en niet op de rijbaan op het gedeelte van de Maalbeeklaan ter hoogte van het plein. Deze hekken vormden dus noch een versmalling van de weg, noch een belemmering van het zicht, wat zowel door de politie als door de gewestelijke dienst voor verkeersveiligheid werd bevestigd.

Daarentegen lijkt het ons dringend en essentieel om brede sensibiliseringscampagnes te voeren gericht op de fietsers, om hen eraan te herinneren hoe belangrijk het is de wegcode te respecteren, enzovoort. Dit zijn de elementen.

De burgemeester:

Ik onderbreek je even om over de kwestie van de dode hoek, want ik ben aangesproken door iemand – met respect overigens – die zei: hoe is het mogelijk dat we in '69 op de maan zijn geweest en dat er vandaag technisch nog steeds geen oplossing bestaat voor de dode hoek van vrachtwagens?

Dat heeft mij geraakt.

Ik heb dit besproken met de heer du Bus, want ik moet toegeven dat ik, gezien de huidige systemen met camera's die bestaan, ook aan de zijkanten van auto's, de systemen die waarschuwingslichten doen oplichten wanneer er iets nadert, ook aan de zijkanten van een voertuig, niet begrijp dat we nog steeds enkel grote of kleine vrachtwagens hebben die met stickers de aandacht trekken: "Let op, dode hoek!"

Samen met de heer du Bus hebben we gezegd dat deze kwestie uiteraard de gemeente overstijgt. Het is een vraag die betrekking heeft op Viapass, op het Gewest, op het federale niveau en op Europa, aangezien u weet dat alle vrachtwagens, met name Europese, die onze gemeente of regio's doorkruisen, enkel dit systeem van stickers "Let op, dode hoek!" hebben.

En dus hebben de heer du Bus en ik vandaag een brief ondertekend aan de federale minister van Communicatie, Jean-Luc Crucke, waarin we hem vragen dit te onderzoeken. We zullen ook schrijven naar de

Conseil communale du 22.09.2025

verschillende parlementsleden die we kunnen contacteren, zowel op gewestelijk, federaal als Europees niveau, zodat we kunnen proberen zo snel mogelijk een technische oplossing te vinden die deze dode hoek wegneemt, die misschien wel aan de oorsprong van het ongeval ligt – de exacte omstandigheden moeten nog worden bekeken, dat is nog niet duidelijk – maar het is in elk geval een stap die we vandaag hebben ondernomen. De heer du Bus heeft, geloof ik, zaterdag nog met Jean-Luc gebeld. Ik geef jou het woord.

De heer du Bus:

Ja, en minister Crucke was zeer gevoelig voor deze situatie. Hij erkende trouwens dat er, voor zover hij wist, momenteel geen reflectie op Belgisch niveau was opgestart, maar hij zou dit nagaan. Voor zover hij wist, was er geen reflectie geactiveerd rond de preventie van de dode hoek, en hij zou de brief die wij hem zouden sturen – en die intussen is verstuurd – zeker in overweging nemen, zodat er in elk geval op Belgisch niveau een initiatief wordt genomen op dit vlak.

Toen wij zaterdag de weduwe hebben ontmoet, hebben wij dit ook met haar en met de naasten besproken.

De burgemeester:

Dit alles is uiteraard dramatisch en delicaat. Het is helaas niet de eerste keer dat iemand zwaar gewond raakt of omkomt bij een auto- of tramongeval.

We hebben een aantal mensen gehad die op verschillende wegen door een tram om het leven zijn gekomen, want wanneer een tram een voetganger raakt, is dat bijna altijd dodelijk.

Nooit hebben wij in de gemeenteraad een specifieke herdenking georganiseerd met een minuut stilte. Daarom leek het ons, uit gelijkheid en uit respect voor iedereen tegenover zijn gemeentelijke autoriteit, moeilijk om dat hier te doen, zelfs al is er veel emotie, terwijl we dat in andere omstandigheden niet hebben gedaan. Het is misschien een detail, maar het komt ons toe om een zekere gelijkheid te bewaren tegenover alle situaties, hoe dramatisch ze ook mogen zijn.

Het is zeldzaam dat een weggebruiker in Etterbeek omkomt in een verkeerssituatie, maar in elk geval kan ik u zeggen dat het, sinds ik hier ben, helaas al een aantal keren is gebeurd en in verschillende omstandigheden.

Ik denk dat we volledig hebben gezegd wat we wilden zeggen, André.

De heer Deleixhe:

Ik dank u oprecht voor alle antwoorden die zijn gegeven.

Allereerst wil ik verduidelijken dat het vanzelfsprekend was dat ik, vóór ik vanavond het woord nam, bij de familie had nagegaan of zij zich comfortabel voelden met deze tussenkomst, met respect voor hun rouwproces. Dat was dus een voorzorg die genomen was.

Daarnaast vindt de groep Ecolo Groen geenszins dat zij vanavond het monopolie van de emotie heeft. Het leek ons daarentegen delicaat om iets te zeggen over dit onderwerp zonder de herinnering aan de overledene te noemen, des te meer omdat wij hem hadden gekend. Vandaar deze korte tussenkomst, waarover wij eerder op de dag al hebben uitgewisseld.

Conseil communale du 22.09.2025

Ik dank u voor de helderheid en de openheid van deze uitwisselingen. We hebben dit zo beknopt mogelijk willen houden.

De vraag is oprecht ingegeven door de angst die dit weggedeelte kan oproepen bij frequent gebruik. Ik begrijp alles wat u aangeeft. Merk ook op dat de vraag niet op een tekort wijst als zodanig, het ging om een mogelijke versterking. En het klopt, ik ben meerdere keren gaan kijken: er zijn allerlei markeringen op de grond aanwezig, maar er is toch één plek waar ze ontbreken.

Ik ben het helemaal met u eens, de werfhekken zijn intussen verplaatst. Dat was niet het geval op het moment dat de vraag werd gesteld, vandaar de vermelding van een gevoel van flessenhals. Maar goed, ik denk dat ik hiermee alle antwoorden heb gekregen die ik kon hopen.

Ik wil u ook bedanken voor het initiatief dat is genomen ten aanzien van minister Crucke. Ik denk dat dit een uitstekende vraag is en we kunnen u alleen maar steunen als dit ooit zou kunnen leiden tot een heroverweging van – het is waar – een systeem dat tegenwoordig niet erg ingewikkeld lijkt om op een vrachtwagen te installeren. Het kan gedaan worden voor...

De burgemeester:

Het idee komt van een burger, die mij heeft aangesproken.

De heer Deleixhe:

Bedankt aan die persoon en u bedankt om het te delen.

Conseil communale du 22.09.2025

Mondeling vraag betreffende de opvolging van de uitvoering van het intern controlesysteem

Op 26 mei 2025 werd onder punt 17 aan de gemeenteraad een voorstel voorgelegd tot invoering van een intern controlesysteem binnen het gemeentebestuur. Hoewel dit voorstel zeker waardevolle elementen bevatte, leek het onvoldoende rekening te houden met de verplichting tot omzetting van de Europese richtlijn (EU) 2019/1937 betreffende “klokkenluiders”. Deze richtlijn is van toepassing op juridische entiteiten met 50 werknemers of meer. Ze voorziet onder andere in de expliciete oprichting van een intern meldkanaal dat anonieme rapportering mogelijk maakt van vastgestelde onregelmatigheden die in strijd zouden zijn met de wetgeving inzake overheidsopdrachten, milieubescherming, volksgezondheid, fiscale of sociale fraude, transportveiligheid en productveiligheid, enzovoort. Binnen de federale entiteiten heeft dit interne meldkanaal vaak vorm gekregen via de oprichting van een functie van “integriteitsreferent”, aan wie voldoende autonomie werd gegarandeerd en die bevoegd was om meldingen te onderzoeken die aan hem werden toevertrouwd. Uiteraard werd daarbij verduidelijkt dat, in geval van vaststelling van strafrechtelijke feiten, het de taak van de integriteitsreferent is om deze te melden aan de bevoegde autoriteiten.

Dit punt werd reeds aangekaart bij de presentatie van het voorstel, en er werd ons toen meegedeeld dat het relevant was, dat het zou worden geanalyseerd en dat er in september een antwoord zou volgen over de concrete uitvoering ervan.

Mijn vraag is dan ook eenvoudig: werd deze overweging meegenomen in de verdere uitrol van het intern controlesysteem? Zo ja, welke procedure werd voorzien voor de aanstelling van de integriteitsreferent en zijn bevoegdheden?

Mijnheer de burgemeester, dames en heren schepenen, alvast bedankt voor de tijd die u en uw diensten nemen om ons te informeren.

Met vriendelijke groeten,

Conseil communale du 22.09.2025

Antwoord :

De burgemeester:

Ik zal u de antwoorden voorlezen die door de betrokken ambtenaren op uw vragen zijn voorbereid.

De oprichting van een intern meldkanaal en de aanstelling van een integriteitsreferent vallen onder een specifiek systeem dat losstaat van de interne controle. De Europese richtlijn bepaalt immers dat dit kanaal de onafhankelijkheid, vertrouwelijkheid en voldoende autonomie van de integriteitsreferent moet waarborgen. De rol van de interne controle bestaat er niet in om dit systeem te creëren of te beheren. Wel kan die het proces begeleiden.

U weet dat er een medewerker specifiek voor de interne controle is aangesteld. Zij is degene die hier aan het woord is.

Zij kan de oprichting begeleiden, met name door erop toe te zien dat de nodige controles worden geïntegreerd en dat het proces in overeenstemming is met goede praktijken. De procedure voor de aanstelling van de integriteitsreferent en zijn bevoegdheden zullen dus worden vastgelegd in een specifiek kader, los van de interne controle, en in overeenstemming met de wettelijke en reglementaire bepalingen. Deze persoon heeft contact opgenomen met verschillende andere gemeenten en daaruit blijkt dat het systeem voor klokkenluiders op uiteenlopende manieren wordt georganiseerd.

In sommige gemeenten wordt de opdracht toevertrouwd aan de Ombudsman, die instaat voor de ontvangst en behandeling van meldingen. In andere gemeenten wordt het systeem uitgevoerd door de juridische dienst of de dienst HR, vaak via een aanpassing van het arbeidsreglement na overleg met de vakbonden. In bepaalde gevallen is de gemeentesecretaris rechtstreeks betrokken, met name bij de aanstelling van de integriteitsreferent of vertrouwenspersoon. Ten slotte kunnen ook de externe auditor of de GSOB tussenkomen in het luik onderzoek en behandeling. Er is één gemeenschappelijk punt dat naar voren komt, zegt zij: de interne controle is niet belast met de uitvoering van het systeem.

Zij heeft dit probleem voorgelegd, maar het is niet haar taak om het uit te voeren. Haar rol beperkt zich tot het toezien op de goede werking van het systeem en, indien nodig, het integreren van integriteitsrisico's in de risicokaart.

Dit bevestigt dat het klokkenluiderssysteem gescheiden blijft van de interne controle, ook al kan deze laatste de invoering ervan begeleiden of evalueren. Een andere medewerkster vult aan. Mijn gevoel zegt dat het een directe medewerker van mevrouw Petit is.

De elementen die deze hoge ambtenaar aanreikt in antwoord op de vraag of de aanstelling van een integriteitsreferent is meegenomen in de verdere uitrol van het interne controlesysteem, zijn als volgt: Indien ja, welke aanstellingsprocedure is voorzien en wat zijn de bevoegdheden van de referent?

Hij herhaalt het wettelijke kader: artikels 263/11 tot 263/13 van de Gemeentewet regelen het systeem van interne controle op gemeentelijk niveau, dat bestaat uit een coherent geheel van maatregelen en procedures die ontworpen zijn om een redelijke zekerheid te verschaffen.

Conseil communale du 22.09.2025

Wat betreft de fraudepreventie is de verantwoordelijke voor dit thema de referent interne controle, ook wel coördinator interne controle genoemd, om een dynamische en proactieve aanpak te garanderen.

Een jaar geleden werd een nieuwe coördinatrice interne controle verwelkomd binnen het gemeentebestuur. Zij heeft samen met haar team het systeem van interne controle uitgewerkt. Dit werd samen met mevrouw de gemeentesecretaris aan het college voorgesteld en vervolgens in mei aan de gemeenteraad voorgelegd.

Sindsdien wordt de dienst interne controle binnen het bestuur uitgerold. Een presentatie van deze uitrol is voorzien tijdens een komende gemeenteraadszitting, afhankelijk van de agenda. Deze toelichting zal ongeveer een uur in beslag nemen.

Eenzijds is er de omzetting van de Europese richtlijn via het gezamenlijke decreet en de ordonnantie van 2019 betreffende de Brusselse ombudsman, aangevuld met de decreten en ordonnanties van april en mei 2023, en het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 7 december 2023. Dit besluit heeft tot doel de modaliteiten vast te leggen voor de oprichting, organisatie en werking van de interne component van het systeem voor de melding van veronderstelde integriteitsschending.

De betrokken actoren zijn de integriteitsreferent voor de ontvangst van meldingen, die minimaal drie jaar anciënniteit binnen de gemeente moet hebben en binnen het jaar na aanstelling een basisopleiding moet volgen.

De betrokkene binnen de interne auditdienst voor de behandeling van meldingen, die onafhankelijk handelt en het internationale referentiekader voor professionele auditpraktijken respecteert.

Het is dan ook niet wenselijk, en zelfs niet mogelijk, om de functies van integriteitsreferent (voor de ontvangst van meldingen) of van de bevoegde voor de behandeling van meldingen toe te wijzen aan de dienst interne controle.

Iedereen blijft dit herhalen, zoals blijkt uit de antwoorden. Bovendien is het gezien de huidige beperkingen niet mogelijk voor besturen om een interne auditdienst op te richten op basis van het internationale referentiekader, aangezien het gezamenlijke decreet en de ordonnantie betreffende de ombudsman van toepassing zijn op zowel het gemeentebestuur als het OCMW, terwijl het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 7 december alleen van toepassing is op het gemeentebestuur. Dit verhindert elke vorm van functiebundeling met het OCMW.

Daarom wordt, zoals ook het geval is in andere Brusselse gemeenten en conform het besluit van de regering van 7 december 2023, de opdracht voor de ontvangst en behandeling van meldingen standaard toevertrouwd aan de externe auditdienst, namelijk de Brusselse ombudsman.

Tot op heden heeft Ombuds Brussel nooit contact opgenomen met de gemeente om te melden dat er een integriteitsmelding zou zijn gedaan met betrekking tot Etterbeek. Daarmee denk ik voorlopig mijn toelichting te hebben afgerond. Ik zeg niet dat het onderwerp afgesloten is, maar we hebben geprobeerd u zo goed mogelijk wegwijs te maken in deze complexe regelgeving.

Conseil communale du 22.09.2025

De heer Deleixhe:

Hartelijk dank, mijnheer de burgemeester, voor alle verduidelijkingen. Ik heb enkel een vraag naar aanleiding van de elementen die u hier uiteenzet.

Ik heb het gevoel dat er verwezen wordt naar wat men het externe meldkanaal noemt, dat inderdaad vaak wordt toevertrouwd aan de ombudsman. Maar als ik mij goed herinner wat in de Europese richtlijn staat, ontslaat dat de gemeente niet van de verplichting om ook een intern meldkanaal op te zetten. De Europese wetgever had immers voorzien in een soort dubbel mechanisme, waarbij men bij twijfel over het verloop van de interne procedure kon terugvallen op de externe procedure. Vandaar mijn vraag: wordt er, naast de mogelijkheid om naar de ombudsman te verwijzen, ook iets voorzien voor de gemeente zelf?

De burgemeester:

U bent zeker niet de enige die vragen stelt over de budgettaire zorgen waarmee de Brusselse gemeenten worden geconfronteerd.

U weet dat we op dat vlak met bijzondere uitdagingen zitten. We hebben jarenlang moeten ploeteren om een preventieadviseur aan te stellen, wat uiteindelijk gelukt is, en ook om een ambtenaar gespecialiseerd in interne controle aan te werven, wat eveneens gelukt is.

Ik ben niet zeker dat een andere Brusselse gemeente al een specifiek intern systeem heeft opgezet in het kader van de richtlijn. Ik denk van niet, maar ik weet het niet zeker. Als het al bestaat, is het uitzonderlijk.

We hebben daar momenteel geen budget voor voorzien, en ik denk niet dat we de middelen zullen hebben om dat op korte termijn te doen. Daarom wachten we op een duurzamere oplossing, misschien via intergemeentelijke samenwerking. Dat zou een suggestie kunnen zijn, waarbij we voorlopig via het externe systeem werken.

Op dit moment kan ik u niet meer zeggen, maar ik ben gevoelig voor uw tussenkomst. Misschien kunt u dit onderwerp aankaarten tijdens de conferentie van secretarissen of een andere overlegstructuur, om te bekijken of er intergemeentelijke samenwerking mogelijk is om de kosten van zo'n systeem te delen.

De heer Deleixhe:

Mijn vraag komt ook voort uit de verplichting die door de richtlijn wordt opgelegd, en ik zou niet willen dat de gemeente zich morgen in een lastige positie bevindt. Maar ik hoor dat u nadenkt over mogelijke oplossingen.